

SABADELL FEDERAL

Setmanari porta-veu del Partit Federal

Redacció i Administració: Jardí, 7 i 9

Els originals no's tornen.

Dels articles ne son responsables els seus respectius autors.

SUBSCRIPCIÓ MENSUAL . . . **50** CÉNTS.

NOMBRE SOLT . . . **10** »

Las uniones permanentes

Porque en el diario barcelonés «La Lucha» se censuraba la inactividad de casi todos los diputados republicanos ante los escandalosos conflictos desarrollados en España y los graves problemas a resolver en el Parlamento, se han molestado de tal manera los señores que componen la minoría de la Conjunción que hasta ha sido llamado a capítulo Marcelino Domingo, uno de los pocos, sino el único diputado que en la presente legislatura cumple con su deber.

El resultado de la reunión habida entre los parlamentarios populares no se ha hecho esperar. Y ha sido el más lógico, el que todo el mundo presumía. Marcelino Domingo se ha separado de la Conjunción y encontrando entre sus compañeros (salvo escasas y honrosas excepciones) tan exiguo apoyo para su sana y valiente campaña a favor de la moralidad y la justicia, ha recabado su libertad de acción, constituyendo, por ahora, una minoría parlamentaria unipersonal que, a juzgar por el gran número de botones de muestra que nos tiene ofrecidos no nos queda duda alguna de que será la más brillante de las múltiples que integran el cuerpo colegislador.

Nunca fiamos gran cosa en ese conglomerado de fuerzas, no muy homogéneas por cierto, llamado Conjunción. Se fundó ésta con el objeto, muy natural, de apresurar el advenimiento de la república y los más inmediatos y factibles de evitar la vuelta al banco azul del funesto gobernante de 1909 y conseguir la derogación de la odiosa y draconiana ley de jurisdicciones.

Sin temor a que se nos desmienta podemos afirmar que los prohombres conjuncionistas han fracasado en estas tan justas aspiraciones.

La república, a un millón de leguas de España cuando se conjuncionaron algunas fracciones del republicanismo, ha centuplicado, a estas horas, la distancia que la separaba de nosotros. La monarquía ha afianzado, de tal modo las profundas y seculares raíces que la ignorancia del pueblo enterró en el suelo español, que con gran dolor vemos levantarse más cada día el arbitrario poder personal anulador de los esfuerzos democráticos de repetidas generaciones.

En este punto no ha conseguido la Conjunción más triunfo que la deserción de su antiguo jefe, el traidor Salvatella.

En cuanto a la vuelta al poder del señor Maura, preciso será reconocer que se realizará cuando y como quieran el tirano mallorquín y su amo. Su célebre divisa *la revolución desde arriba* va haciéndose poco a poco más aceptable para los enemigos del régimen y del furioso grito ¡Maura no! apenas quedan algunas monedas de cobre retiradas de la circulación.

Sobre la ley de jurisdicciones no hablemos, porque es una vergüenza que subsista y que cada día ocasione nuevas víctimas, por culpa del poco tesón de quienes están obligados a quitarla de enmedio.

Lo peor es que en la Conjunción hay federales, quienes olvidan las doctrinas del Maestro pactando una unión permanente con individuos y partidos que serán, respecto a nosotros, todo lo afines que se quiera, pero con los cuales es imposible la confusión ya que ésta no sería otra cosa que la total negación de los principios fundamentales del sistema federativo que tan hondamente nos separa del resto de los republicanos en materia de doctrina y de procedimientos.

Para los diputados federales ese ha sido el camino de su anulación, del suicidio del partido. A nuestro entender en el Congreso debiera haber una minoría republicana, con o sin jefe, con o sin directorio, una minoría bien unida frente a la brutalidad numérica del gobierno, contra las minorías monárquicas y reaccionarias; pero sin confundirse en ella las ideas y tendencias de los partidos republicanos históricos representados cada cual por su minoría parlamentaria independiente, en absoluto de las demás en todo cuanto no les fuera común.

Así tendría el partido federal su representación en las Cortes, cuyos miembros para atender a las necesidades políticas del partido no habrían de entenderse más que con los organismos que el mismo tiene constituido sin intervención alguna de los demás diputados ni de los otros partidos republicanos, muy buenos y leales amigos, sin duda, pero extraños completamente en cuanto afecta a las orientaciones, marcha y desarrollo del partido federalista.

Hemos llegado al lamentable estado en que nos hallamos por haber salido de nuestro elemento, por haber burlado nuestro programa. El partido federal no debe ni puede pactar uniones permanentes porque estas no le sirven más que para enfriar sus entusiasmos autonomistas, contaminando a sus adeptos de los perniciosos vicios del unitarismo, haciéndoles perder el odio santo que todo buen federal siente por las dictaduras sean del color que fuesen, echando gran cantidad de agua caciquil en el puro vino autonómico-federal.

Si los diputados federales, haciendo honor a nuestro programa se hubieran constituido en minoría parlamentaria manteniendo, muy natural, cordiales relaciones con los demás republicanos, es muy fácil que a ellos se hubiese incorporado el batallador Marcelino Domingo, que en su fondo no es otra cosa que federal. Y aquí en nuestro partido, en donde la autonomía individual se ha erigido en dogma, donde el respeto al pensamiento humano se practica como en parte alguna, donde no nos asusta la discu-

sión ya que de ella no pueden nunca salir perdiendo las doctrinas federales, nadie le hubiera llamado a capítulo y todos hubiesen respetado, como merecen, las opiniones ajenas.

Dice Domingo que va a inclinarse más a la izquierda. Ni una palabra más. La extrema izquierda de la política española es el partido republicano federal, al que, a pesar de haber surgido tantos partiditos desde la época lejana de su fundación, aún no ha podido nadie igualarle en radicalismo y en savia revolucionaria.

Hombres de la cultura, honradez y temperamento de Marcelino Domingo en parte alguna caben mejor que en nuestro partido. Venga a él y junto con Castrovido, Fernandez del Pozo, Nougués, Llorente y demás federales formen la minoría de nuestro partido, enviando a paseo a la conjunción por contraria a las doctrinas y aspiraciones del partido que en mejores tiempos dirigió el inmortal Pi y Margall.

F. MOLINER SALCEDO.

Resignació

Arriven noves notícies dient que a la Corunya cada dia és més gran la emigració. La gent marxa a buscar a llunyanes terres el pá que li nega aquesta. Aquesta terra que nega el pá als que l'estimen i amb el seu suor la banyen i en dóna a aquells que la menyspreuen i l'abandonen i els repugna cultivar-la.

Peró aquesta gent que marxa és una gent covarda, perquè no sab rebel·lar-se contra aquells a qui donen vida amb llurs treballs i es regalen amb lo que produeix lo que exploten ells i els converteixen en explotats.

Aquesta gent està cansada de tant treballar, i el seu cansament els és a ells agradable, puig que quan per manca de treball han de creuar-se de braços, els és insoportable el descans i procuren trobar treball allà on creuen que més poden donar-los-en, i mentres sigui treballar es resignen amb la seva sort.

Aquest poble no més té ansia per satisfer les necessitats que li reclama l'estómac; és un poble material, desconeix lo espiritual. És un poble mort. És un mort repugnant i fètid.

El poble espanyol és una tomba que desprén una gran fetor, és una tomba corrompuda, i sols sentim la seva fetor els que de tant en tant aixequem la tapa per mirar amb l'estat que's conserva. I a dins de la tomba hi ha quelcom que's mou; son els restes de un poble que ha renunciat a la seva espiritualitat, que s'ha resignat a morir. I quan en la seva agonía hi ha algú que amorós l'hi ofereix la mà per aixecar-lo i lliurar-lo de aquella tomba mortal, el desprecia, preferint

extingir-se lentament, o marxar més lluny a cercar una altra mà que en lloc de allargar-se-li per salvar-lo, l'estrenyi pel coll per a oprimir-lo i escanyar-lo.

El poble espanyol l'han mort els excessos de patriotisme. Li ha sigut funesta la paraula pàtria. Per la pàtria ha guerregat i ha vingut a la misèria.

La màxima aquella de que «sempre hi ha un pitjor» els ha creat dòcils i humils i han sapigut conformar-se. Però la seva humilitat és altiva, doncs, si hi ha algú que enèrgicament els presenti el seu abominable estat i amb paraula enèrgica els increpi i els inviti per a que es rebel·lin, per lliurar-se de la execrable misèria que els rodeja, l'odien, creient-se que, el que així els parla, és un desequilibrat que procura trastornar amb les seves exaltacions, els cervells seus, invadits per la filosofia del no pensar res. I a aquell que els afalaga donant-los-hi afectuosament cops a l'espatlla i els ajuda amb sa paraula evangèlica i perversa a passar amb privacions aquesta llastimosa vida i a que continuïn conformatius treballant, perquè així és la voluntat de Déu, l'aprecien i l'escolten.

A aquest que el destroça, sense que se'n donguin compte, física i moralment, que alevosament l'ajuda a morir, té per ell la seva paraula dolçors inapreciables i filosofies profitoses i assequibles. L'estima idiotament.

Aquest poble l'ha mort Déu. La creença que els inculcaren pares corromputs com ells, els ha mantingut en un estat de postració que els ha sigut mortal. Han cregut en Déu, no per la seva humilitat, sinó per la seva altivès. I aquesta resignació tan cristiana, aquesta despreocupació de la vida, fa que un cregui si són aquests els últims dels homes que acabaran probablement en aquesta generació, que a tan poc han arribat, que no tenen ni força per a defensar-se, ni per a fructificar.

Aquell Jean Valjean que al crear-se-li una insuportable situació sab desfer-se de tots els compromisos que el lligaven en la antiga societat i rebel·lar-se contra els qui l'omplien de malestar i de misèria, no s'hi veu retratat en aquests semblants demacrats, en aquests cervells atrofiats.

I les doctrines regeneradores d'un Víctor Hugo o d'un Pi i Margall, no troben en ells l'acollida que troben les que, per desgràcia de la humanitat escampà el bon Jesús, amparat de la divinitat d'un déu rancuniós i venjatiu.

Hi ha una divinitat més gran que Déu, és Pi i Margall aquí, a Espanya, i no la saben, i si la saben no la comprenen; Víctor Hugo, allà, a França, i la desconeixen.

Sempre hi ha algú que resum el pensar general en un sol mot. Tot lo que inspira despreci o repugnància d'aquest poble ho ha simplificat Samblancat en una sola paraula: «Morts».

Espanya efectivament, és morta; però creu que viu perquè sent la veu de la història que

canta grandeses, i aquesta il·lusió pueril li priva de donar-se compte que si pel record del passat viu, per la realitat del present mor.

El poble es resigna a morir enlluernat per la llum d'una vida que no existeix, per la vida gloriosa del passat.

FILEMÓN.

ANANT PEL MÓN

La mort de Francisco Josep

Els Imperis Centrals van rebent, de mica en mica, els cops fatals que'ls portaran a la ruïna i a la desaparició. Després de que les forces aliades van estrenyent la cunya de foc en tots els fronts, després de que l'èxit més falaguer ha coronat a França, el seu darrer emprèstit de la Victòria, després de l'avenç a Verdun i de la presa de Monastir, els alemanys ens donen el denigrant espectacle de la lleva de tots els seus ciutadans útils per als serveis de la guerra, i de Viena arriba la notícia de la mort de l'emperador de l'Àustria-Hungria En Francisco Josep.

Res d'encoratjador pot tenir per les armes germano-austriàques la desaparició d'aquest rei, ja que Guillem II pert el seu company en la enorme responsabilitat que la guerra feia pesar sobre els seus caps, ara la testa de l'emperador alemany es cobreix d'una fatídica taca negra en lloc de cobrir-se del verd d'un llaurer. El vell Francisco Josep representava un confrare més que un amic, un col·laborador eficaç més que un admirador entusiasta, i si fins ara dos responsables coronats tenien els Imperis Centrals, un tot sol apareixerà en la gran hora final, si Guillem II no mor com el seu company.

Sobre la conseqüència que la mort de Francisco Josep pot tenir pel transcurs de la guerra, moltes opinions s'han mostrat contradictòries. No obstant, cal regoneixar que el sistema polític austro-hongarès, depenia purament, com passa molt sovint en totes les monarquies absolutes i personals, del seu emperador i, fora aquest, marxa un prestigi i un respecte que potser s'havia creat entre els seus ciutadans més aviat per les seves desgràcies sagnants i infinites que per la seva dolcesa en governar. Hi ha molts anysells de Panuy que adoren els ídols o que necessiten un tirà que els mani amb violència que no pas els governi amb tots els miraments possibles.

Ademés, la constitució de la monarquia dual no obeeix a un fi purament nacionalista o sigui en la creació d'una col·lectivitat pròspera i rica, conscient dels seus drets i dels seus deures per a que el poble vagi pel camí del progrés moral i s'elevi a la categoria dels pobles-espills que, per desgràcia de la humanitat, són ben pocs a la terra. L'Imperi austro-hongarès compost de diverses races i nacions, tendeix en el curs de la guerra actual, a desmembrar-se, a desunir-se a desfer-se. No en va els grans vents de llibertat dels homes i dels pobles omplen Europa, i malgrat l'absolutisme i les fèrries lleis, també han arribat fins aquelles terres.

I com que la creació d'aquell imperi obeeix més a l'ambició d'ésser una potència forta que un poble

grandiós, de totes les seves races oprimides en sorgeixen ansies de llibertat, desitjos de deixar el mandat de l'emperador, sota del qual ells s'ajupien esclaus, deixant el més característic i sagrat que posseïen.

Mort ara aquest home que durant tant llarg espai de temps ostentava el poder, és aventurat predir lo que pot passar en les terres agitada de l'Àustria-Hungria.

TROTTER.

La conferència de l'Alban Rosell

Com estava anunciada, tingué lloc dimars passat en el saló-café de nostra entitat, Círcol Republicà Federal, la conferència organitzada per la Institució Pedagògica de aquesta ciutat, a càrrec del distingit pedagog, compatriota nostre, En Alban Rosell, qui disertà sobre el següent tema: «L'actual moment històric i els problemes educatius», sota el següent sumari: «Nostre quixotisme. Les dagues concepcions escolars. - Pares i mares, oi! - L'educació i els valors socials. - Nostre ceguera. - L'home i l'infant. - Necessitat de renovar i construir. - La decadència moral d'avui. - L'avenir encisador.»

Obrí l'acte l'entusiasta defensor de la ensenyança, en Josep Soler, qui excusà la assistència del president i presentà al conferenciant fent-ne un calorós el·logi.

Abans de començar la conferència, el senyor Rosell, convidà a la concurrència a que si lo que digués ell algú dels presents no hi estés conforme, podia amb tota llibertat exposar lo que ell sentís, segur de trobar bona acollida per a fer la controversia.

Començà tot seguit d'explicar la conferència, essent escoltat amb molt gust per l'auditori, exposant sense ambigüetats, amb una claretat i seguretat tan perfectes que delectava l'escoltar-lo.

Analitzà lo que ha sigut fins avui l'escola, dient que els seus mals eren deguts a una mala concepció i diu que és necessari que la educació que ha de donar-se a l'alumne s'adopti a les seves aptituds, sense forçar-li l'intel·ligència.

Es impossible seguir punt per punt la conferència, doncs exposa els conceptes amb tanta precisió que no fa possible el seu aconseguint.

Estimula l'esforç dels pares com a coeficient per a completar la tasca del mestre. Rebutja les tradicions, dient que per a la moderna educació deuen recollir-se les coses novelles. L'educació—diu—ha d'ésser intensa, no com fins ara, superficial. Té de guiar-se als extraviats i fer més forts als convençuts.

L'ésser ha de crear-se un mig, no adaptar-se a ell. Afegeix que la mala educació crea una diversitat de criteris, causa dels nostres mals.

Fueteja les religions per quant inculquen un sentit moral rebaixat i groller que perverteix a l'home.

Analitza la situació de les nacions beligerants, fent notar lo que ha influït l'educació en cada una d'elles. Fa patent que una equivocada educació ha sigut causa del militarisme prussià, provocant l'actual guerra. L'ésser ha de educar-se per a la pau, no per a la guerra.

Ha de sembrar-se la paternitat entre els homes per a que en lloc de batre's s'abracin carinyosament.

L'escola forma l'individu i l'hi ha de fer conèixer lo que val i fer-lo pensar propiament i que pugui valdre's de si sol.

Encareix la necessitat de l'esforç col·lectiu per a que aquesta obra resulti fructífera.

Círcol Republicà Federal - Joventut Federalista

Ciutadans, acudiu al **GRAN MITING** d'afirmació republicana que se celebrarà el prop·vinent dimecres, dia 29 del corrent, en commemoració de l'aniversari de la mort del gran Pi i Margall on hi pendran part entre altres, els prestigiosos oradors: **J. Bo i Singla, Lluís Companys, F. Moliner Salcedo, Francisco Layret** i el batallador Diputat a Corts per Tortosa **Marcel·lí Domingo**.

Per a rendir tribut de recordança a l'il·lustre mestre que tan honrosament va representar-nos en el Parlament espanyol, per a despertar l'atenció del poble davant del trastorn que afligeix l'Humanitat i per a posar de manifest les orgies de la gent que'ns desgoverna, no hi falteu.

Nit, a les 9.

Sabadell, 25 Novembre de 1916.

A l'acabar fou molt aplaudit, durant llarga estona la ovació.

El senyor Rosell estigué, durant el curs de la conferència, molt elevat de criteri emitint judicis que poden calificar-se d'axiomes, per quant estigué en lo cert al jutjar les causes del decaïment de la escola lliure i al senyalar les orientacions per a formar-la de nou.

El felicitem de tot cor, pregant-l'hi no sigui aquesta l'última de les conferències que dongui, per a que sovint poguem delectar-nos amb les seves hermoses disertacions sobre tant important problema. Endavant doncs.

En l'impossibilitat de publicar un veritable extracte digne de la conferència, prometem que en el número vinent, l'adjuntarem íntegra en el periòdic, per a que els llegidors puguin fer-se capaçs de la importància que té en l'actual moment, el tema de la educació, tan descuidada avui.

Una proposició de la minoria republicana

Davant de la iniquitat que està cometent la majoria de l'Ajuntament amb el seu procedir respecte de l'impost d'inquilinat que ells el malbarroten, la minoria republicana ha presentat la següent proposició:

Excmo. Sr.

Sabadell no se ha sustraito a los efectos de esa gran guerra que azota al mundo entero.

No es decir nada nuevo el mencionar que cada día se hace más difícil la vida, sobre todo para las familias que sus medios son limitados por las proporciones exorbitantes que ha alcanzado todo lo que representa transacción, haciendo subir el presupuesto de sus gastos enormemente, imposibilitándoles la nivelación con los ingresos en todo y dejar de atender hasta su alimentación en la forma y proporción que sus organismos requieren.

Delante de esas circunstancias, pues, no hay duda que de subsistir los derechos de consumos en nuestra ciudad, el Ayuntamiento habría recorrido en desgravar temporalmente el impuesto sobre aquellas materias más gravadas y de mayor consumo para las familias modestas a fin de hacerles más llevadera la insoportable carga que sobre ellos pesa; no obstante, existe el Impuesto de Inquilinato como a substitutivo del Impuesto de Consumos y dado que en el presupuesto del año corriente se han suprimido casi en absoluto las excepciones que en el Presupuesto del año anterior había señaladas, cuando precisamente, debido a las mencionadas circunstancias que se han ido desarrollando, obligaba a que las referidas excepciones fuesen más en este año que en el pasado, se ven obligadas a

pagar dicho impuesto hasta familias que les es materialmente imposible satisfacerlo.

¿Quién de los señores que llevan la investidura de Concejal no ha recibido en su casa la visita de algunas de las familias que se mencionan, implorando el auxilio de su intervención para que se le exima del pago del Impuesto de Inquilinato que de ninguna manera pueden satisfacer por no disponer materialmente de la cantidad necesaria?

Consúltase a los cobradores del Ayuntamiento sobre las impresiones que tienen recibidas de ciertas casas que han ido a cobrar el Impuesto de Inquilinato y, con todo y estar al principio de la cobranza del primer trimestre de este año, sin duda que se adquirirá el convencimiento de que el Ayuntamiento sufrió un error al suprimir las excepciones de los alquileres más modestos.

Si al suprimir este año las excepciones del Impuesto de Inquilinato que había consignadas en el presupuesto del año anterior, fué para acallar aquellas quejas formuladas por algunos ciudadanos que, dado el tipo de alquiler que pagaban, no podían disfrutar de aquellos beneficios, no hay duda que se habrán llamado a engaño al ver que a pesar de que no se exceptuaba a nadie del pago de dicho impuesto, a ellos no se les ha aminorado ni en un céntimo la cuota que tienen señalada este año con respecto a la que tenían señalada en el año anterior, por que, por otra parte, no podía prescindir el presupuesto del Ayuntamiento de aquellas cantidades que, por lo mismo que los que las han de satisfacer tienen, por regla general, más solvencia que los que antes estaban exceptuados, eran aquellas de un ingreso más positivo que no éstas, y el Ayuntamiento tiene el deber ineludible de procurar siempre que las cantidades consignadas en el presupuesto de ingresos sean lo más efectivas posible, y tanto es así que si las que pretendía cobrar de los alquileres que antes estaban exceptuados no las hubiese considerado, caso de ingreso, como superávit en el presupuesto, podría decirse que los confeccionó con un déficit inicial, por las mil probabilidades que hay de tener que despreciarlas como partida fallida, igual a lo que sucede con el impuesto de cédulas personales.

Léase el preámbulo de la Ley de Supresión del Impuesto de Consumos y sin grande esfuerzo se vendrá en conocimiento de que el espíritu del legislador al confeccionarla ya era el de excluir de todo pago al erario público a los ciudadanos de modesta posición económica, y en cambio, inicia el que se establezca una escala gradual y progresiva de cuotas, para ser aplicadas a aquellas familias de posición más desahogada, según lo permita su estado económico o de riqueza.

En atención, pues, a la serie de consideraciones expuestas, los abajo firmados tienen el honor de proponer al Excmo. Ayuntamiento:

1.º Que mientras duren las actuales circunstancias, se exima del pago del Impuesto de Inquilinato a todas las familias que prueben al Ayuntamiento

que sus ingresos no son superiores a diez pesetas por individuo, sin distinción de edades, sean estas adquiridas por sueldos o emolumentos que perciban: pensiones, rentas, dádivas u otra procedencia cualquiera.

Si fuese un solo individuo el que habitase una casa podría hacer idéntica reclamación si sus ingresos no son superiores a quince pesetas semanales.

2.º Que el Ayuntamiento acuerde con carácter urgente que interin se da resolución al contenido del anterior extremo se suspenda el cobro del Impuesto de Inquilinato a todos los alquileres que no sean superiores a 250 pesetas al año; y

3.º Que la falta de ingresos que pueda representar para el Presupuesto la aceptación de lo propuesto en el referido primer extremo, se nivele mediante suprimir la inversión de aquellas cantidades que figuren en el presupuesto de gastos y no sea de imperiosa necesidad invertir las sin perjuicio a tercera persona.

Sabadell 22 Noviembre de 1916.—Jaime Llagostera.—Juan Vilatobá.—Camilo Martí.

Excmo. Ayuntamiento Constitucional de Sabadell

Notes i Comentaris

El famós viatge

Després de tanta musica, sobre si seria a mitjos o a les darreries de mes la visita dels viatgers madrilenys, resulta que ara s'ha aplaçat fins... potser mai.

I nosaltres ho deplem de debó. Perquè ja ens complaviem al veure lo satisfets i esperançats que estaven aquests dies els monàrquics sabadellencs, així com la multitud de peces de llustrina que adquirien els *magnats* de la ciutat, destinades a la exhornació de les cases llurs per a rebre dignament als hostes; i no hem rigut poc al imaginar-nos als Codina, Pascual Salichs, Cusidó i demés *prohoms* vestits de frac, fent profundes reverències davant qualsevol corneta de la Escolta Reial.

Peró, qué tenim de fer? El termòmetre baixa i fa massa fret a Catalunya per a aquests viatges

Altra dia será.

A la Junta local de Reformes Socials

Está enterada aquesta Junta de l'accident sofert per un noi de onze anys de edat treballador de la fàbrica que posseeix el llur president l'Alcalde d'aquesta ciutat don Andreu Camps?

Diem aixó perquè se'ns denuncia que la passada setmana fou agafat per una màquina de dita fàbrica una infeliç criatura de onze anys arribant la gravetat de la llessió

Antigua Casa VILA Lacy, 108

Gabans a 40 ptes.

Gran assortit de GABANS de diferents models, i colors d'última novetat, al preu únic de 40 ptes.

Gènere fabricat a Sabadell

Confecció esmeradíssima

No compreu GABANS sens abans visitar aquesta casa que és la que pot oferir-los més superiors al preu de

40 pessetes

a tal grau que fins se pensà en la conveniència de llevar-li un braç.

Ja veuen els desamparats obrers l'estat en què es troba la defensa dels seus drets. El mateix alcalde, el propi president de la Junta local de Reformes Socials, el més obligat a vetllar per el benestar dels seus administrats i per al compliment de les lleis, és el primer que les burla descaradament admetent i explotant inhumana i despietadament a casa seva a un dèbil noi de onze anys arrencant-lo, amb impia sanya burgesa, de la escola encarregada de fer-lo home i llençant-lo a la infecte i perillosa fàbrica, per a laborar amb els seus tendres braços, la fortuna que no encerta a construir la intel·ligència del més inepte i avar dels muniyidors de sang obrera.

Altra denuncia a Samblancat

Aquesta vegada li ha correspost el torn a nostre estimat confrare «Renovació», de Tarragona.

El magnífic número extraordinari que dit setmanari publicà en honor dels al·liats ha merescut els honors de ésser denunciat per el vibrant article que insertava el nostre amic Samblancat.

No'ns estranya. Lo inaudit seria que a Espanya es denunciessin els escrits que diuen al revés de lo que pregonen els homes lliures, els que orienten al poble per els viaranyes de la veritat i de la justícia.

De debó sentim l'encepegada, encara que estem segurs que tant «Renovació» com En Samblancat continuaran en la seva meritoria labor lliberadora amb tot i les denúncies tingudes i per tenir.

La fam!

La fam ens invadeix i les Junes de Dames divertint-se en aristocràtiques festes, en lloc de dedicar-se a socorrer al desvalgut i d'atendre al necessitat.

Segons llegim en la premsa local, en un miserable catau de prop la casa de camp de «Can Rull» s'ha mort de fam un pobre home de cinquanta anys, en mig de la més abominable miseria.

¿De qué serveix la formació de tantes societats catòliques i la creació de socors per a els desamparats si hem de trovar-nos en casos tan deplorables com aquest? Per ostentar representacions i vanagloriar-se públicament de tantes i quantes bones intencions i vantar-se de santitat, bé serveixen prou; però per a fer quelcom de caritat als exilitats de les felicitats mundanes, no els diu res el cor.

Es el cristianisme de la vanitat i de la hipocresia.

Psicologia catòlica

En el número de la «Gazeta del Vallés» corresponent al dia de la Presentació de Nostra Dóna apareix un article firmat per la senyoreta o senyora (o cap de les dues coses) Isabel Straveró en el que copia unes destarotades paraules que el doctor Comet i Fargas pronuncià en el «Centro de Estudios Psicologicos».

Resulta que, segons sembla, assistí a la referida conferència el diputat a Corts per aquest districte senyor Salas Antón qui, segons diu la articulista oí religiosament el treball titolat «Sabadell i els seus obrers» que és el que ens ocupa i aprofita la tal Straveró aquesta ocasió per a dir la tonteria de que la gent forastera que escriu SABADELL FEDERAL infamà un dia la santa memoria del il·lustre patrici sabadellenc Sardà i Salvany.

Bé Isabaleta. Si el senyor Salas Antón escoltà religiosament el panegíric del Joan Robres sabadellenc és una palpable proba

de la bona educació del diputat republicà i res té que veure amb la nefasta obra den Sardà i Salvany ni amb les veritats incontestades i incontestables que escrigué en aquestes columnes *gent de dintre*.

Peró, en fi, la cosa es veu clara. El doctor Comet i la Psicologia? Decididament a la senyora o senyoreta Straveró se li ha introduït en el cos l'esperit d'algún burleta i li ha fet escriure quatre patotxades.

Amb aixó, donya Isabel: que es conservi bona als peus del seu peri-esperit i records a Allan Kardec.

Cisco Josep

A una edat en la que ja no se'l podia anomenar jove, doncs contava vora cent anys, ha mort l'emperador d'Austria. I no creguin que ha sigut per vellesa, doncs li ha fet falta una pulmonia.

No podia queixar-se l'oncle de la viuda de Borbó. A menys que per allà les tribus selvatges n'hi hagi algú més vell que ell, se pot dir que era el degà dels monarques del món. No sembla que li vagi causar gaire recuix la execució del seu germà Maximilià, ni l'assassinat de la seva esposa, ni l'atentat de Serajevo del qual foren víctimes els seus nebots.

La veritat és que sempre es podrà dir que fou enterrat en mig de unes bones salves d'artilleria.

No hi ha rés d'aixó

Aquests dies ha circulat per alguns periòdics la falsa notícia de que nostre il·lustre correl·ligionari don Jaume Brossa presentaria la seva candidatura per a diputat provincial, per aquest districte, en les vinents eleccions.

Completament inexacte. El prestigiós president del Consell Regional Federalista ens encarrega desmentim aquesta falsetat. Per la ment del digne director de «El Diluvio» no ha passat la idea de representar cap districte en la Diputació Provincial.

En quant a la diputació a Corts ja és altra cosa, doncs bé és recordarà que el nostre partit el va designar per a una candidatura per Barcelona.

Noves

El número vinent de SABADELL FEDERAL serà dedicat exclusivament a enaltir la memoria del qui fou nostre il·lustre mestre En F. Pi i Margall, en el 15^è aniversari de la seva mort.

—La Comissió de Governació de l'Ajuntament ha concedit a D. Joan Vila Puig, una pensió per a perfeccionar estudis de pintura.

—La conferència que ha organitzat la Secció de Propaganda del Centre de Dependents del Comerç i de la Indústria, per el diumenge dia 26 al matí, anirà a càrrec de l'expert advocat i a l'ensemps professor de la Universitat de Barcelona en Josep Maria Boix i Raspall, desenrotllant l'interessant tema: «Missió social de la dependència mercantil».

—Demà diumenge, a les 9 de la nit, tindrà lloc en el Círcol Republicà Federal un ball de cassera, a benefici dels invàlids del Centre Sabadellés (a) Gelats, executant el programa l'aplaudida orquestra Fatxendas. Abans de comensar el ball en el saló cafè tindrà lloc un concert vocal instrumental.

—Demà diumenge, en el Centre de Estudis Psicològics tindrà lloc una conferència a càrrec del culte publicista D. Frederic Climent Terrer, que dissertarà sobre el tema «La Ley de Dios».

—Hem rebut del digne president de la Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, En Manel Folguera i Durán, una convocatòria d'un concurs per al nomenament d'un tècnic assessor, i que per la falta d'espai, sentint molt, no podem publicar.

—L'«Orfeó de Sabadell» està preparant per al vinent dia 10 de novembre una excursió artística a la ciutat de Manresa complimentant reiterades indicacions del notable «Orfeó Manresà».

Així mateix la nostra primera entitat musical assistirà corporativament al homenatge que es celebrarà en honor del director del «Orfeó Català», En Lluís Millet.

—Avui dissabte, a les 9 del vespre, en el Centre Català, tindrà lloc una conferència pública a càrrec de l'eminent dramaturg Ignasi Iglesias, que versarà sobre el tema «L'obra den Pitarra».

Impremta Sallent.—Sant Quirse, 32.—Telèfon 520

Companyia Comercial Alcoholera, S. A.

ANÍS ARLEQUIN 'PICAROL'

Especialitat en Misteles, Moscatells
i Licors de totes classes

Dipositari: **Josep Fitó** (a) **Mistos**

Sant Pere, 31 • Telèfon 660 • Sabadell